

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

419

Vragen van de leden **Neppérus** (VVD) en **Boelhouwer** (PvdA) aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over de relatie tussen het energiebedrijf Delta en het drinkwaterbedrijf Evides. (Ingezonden 22 september 2009)

1
Hebt u kennisgenomen van de artikelen over de relatie tussen het energiebedrijf Delta en het drinkwaterbedrijf Evides?¹

2
Hoe zit volgens u de relatie precies in elkaar en hoe verhoudt zich die naar uw oordeel tot de geldende regelgeving met betrekking tot energiebedrijven en drinkwaterbedrijven?

3
Zijn de berichten waar dat de inkomsten van Evides uit de levering van drinkwater bij Delta als onbelast dividend terecht komen en bij Delta de kosten van andere activiteiten omlaag kunnen worden gebracht? Zo ja, wat vindt u daarvan?

4
Bent u het eens met de aandeelhouders van Delta en Evides dat er een duidelijke splitsing moet komen?

5
Bent u van plan zich in te zetten voor een genoemde splitsing?

6
Is het naar de letter en geest van de Drinkwaterwet geoorloofd dat op afstand gezette bedrijven, waarvan de aandelen in het bezit zijn van overheden, aandeelhouder van een drinkwaterbedrijf zijn?

7
Is volgens u aanpassing van de Drinkwaterwet nodig om de activiteiten van Delta en Evides gescheiden te houden?

¹ Het Financieele Dagblad, 18 september 2009: «Delta moet waterbedrijf Evides afsplitsen».

Antwoord

Antwoord van minister **Cramer** (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer), mede namens de minister van Economische Zaken (ontvangen 22 oktober 2009)

1
Ja.

2
Het huidige Evides is ontstaan uit een fusie van Delta Water Bedrijf en waterbedrijf Europoort. Delta Water Bedrijf was onderdeel van NV Delta, waarvan de aandelen gehouden worden door de provincie Zeeland (50%) Zeeuwse gemeenten (49,9%) de provincie Noord-Brabant (0,05%) en de provincie Zuid-Holland (0,05%). Als gevolg van de fusie houdt NV

Delta 50% van de aandelen in Evides. De overheidseigendom van Evides loopt dus voor dit deel via NV Delta. Deze structuur van middellijk eigendom is toegestaan op grond van zowel de Waterleidingwet als de Drinkwaterwet zoals die onlangs door de Eerste Kamer is aangenomen. In dit verband merk ik het volgende op. In de voorbereiding van de in 2004 in werking getreden Wijzigingswet Waterleidingwet (eigendom waterleidingbedrijven) (hierna: Eigendomswet), waarmee zeggenschap door overheden werd geborgd en privatisering van drinkwaterbedrijven onmogelijk werd gemaakt, is gekozen voor het zoveel mogelijk bevrozen van de toen bestaande situatie. De meeste bedrijven waren NV's waarvan de aandelen werden gehouden door provincies en/of gemeenten. Het toenmalige Waterleidingbedrijf Amsterdam vormde hierop als gemeentelijke dienst een uitzondering¹. Niet in alle situaties was sprake van direct aandeelhouderschap. De multi-utility NV NUON, met publieke aandeelhouders, was eigenaar van NUON Water, met als dochters NUON Water Gelderland en de in 1999 overgenomen NV Waterleiding Friesland. Daarna werden deze 100% deelnemingen omgezet in een deelneming in Vitens, in verband met de fusie met Waterbedrijf

Gelderland en Waterleiding Maatschappij Overijssel tot Vitens. In bovenstaande situatie was dus sprake van middellijk publiek aandeelhouderschap. Later heeft NV NUON afstand gedaan van het belang in Vitens. Het verbieden van middellijk aandeelhouderschap, zoals die zich in ieder geval bij NUON voordeed, was in het licht van de doelstelling van de Eigendomswet niet noodzakelijk. De mogelijkheid van middellijk overheidseigendom is daarom in de Eigendomswet opgenomen. In de relatie tussen Delta en Evides doet zich thans een vergelijkbare situatie met middellijk aandeelhouderschap voor. Het punt van middellijk aandeelhouderschap is ook aan de orde geweest tijdens de parlementaire behandeling van de Drinkwaterwet. Ik verwijs hiervoor naar de nota naar aanleiding van het verslag, paragraaf 3, met mijn reactie op vragen van de leden van de CDA-fractie ter zake van eigendom via een aparte vennootschap². De geldende regelgeving voor de energiebedrijven bevat in beginsel geen voorschriften die betrekking hebben op de relatie Delta en Evides. Op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet is het sinds 1 juli 2008 verboden dat een netbeheerder en een bedrijf dat elektriciteit of gas produceert, verhandelt of levert tot één groep behoren. Vanaf 1 januari 2011 is het ook verboden voor netbeheerders en productie- en leveringsbedrijven om over en weer aandelen te houden. Een bedrijf dat elektriciteit of gas produceert, verhandelt of levert, verschilt niet van andere ondernemingen op de vrije markt: het is aan de onderneming om te bepalen op welke markten zij actief wil zijn of deel te nemen in andere ondernemingen voor zover dit past binnen geldende wet- en regelgeving.

3

In verband met de fiscale geheimhoudingsplicht kan geen informatie worden verstrekt over individuele belastingplichtigen. In zijn algemeenheid geldt dat als de deelnemingsvrijstelling van toepassing is, de dividenduitkeringen zijn vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting bij de ontvanger. Drinkwaterbedrijven die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend water leveren en in handen zijn van Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Dividend dat wordt ontvangen uit een deelneming is een vergoeding voor geïnvesteerd vermogen. Voor bedrijven in publieke handen gelden daarbij de staatssteunregels die ervan uit gaan dat over het geïnvesteerd vermogen inderdaad een redelijk rendement gemaakt wordt. Binnen deze wettelijke grenzen is de vraag in hoeverre opbrengsten, bijvoorbeeld uit ontvangen dividend van deelnemingen, in een bedrijf worden geherinvesteerd dan wel worden uitgekeerd aan de aandeelhouders in de vorm van dividend, is uiteindelijk een beslissing van de aandeelhouders van het energiebedrijf. Ook de aandeelhouders van Delta, een combinatie van overheden, maken uiteindelijk de afweging in hoeverre het bedrijfsresultaat van Delta wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders en in hoeverre dit kan worden gebruikt voor investeringen, bijvoorbeeld in kostenbesparende technologie.

4 en 5

Naar ik begrijp is het plan om Evides uiterlijk 1 januari 2011 direct onder de publieke aandeelhouders te brengen. Dat vind ik prima. Besluitvorming over de positie van Evides en effectuering daarvan is in eerste instantie een zaak van de publieke aandeelhouders van Delta, maar als ik daarbij behulpzaam kan zijn ben ik daartoe graag bereid.

6

Zoals ik reeds heb uitgelegd in mijn antwoord op vraag 2 is er voor gekozen om in de Drinkwaterwet, evenals in de Waterleidingwet, middellijk overheidseigendom toe te staan. Dit neemt niet weg dat direct overheidseigendom de voorkeur geniet.

7

Gezien het voornemen om Evides uiterlijk 1 januari 2011 uit Delta te halen en direct onder de publieke aandeelhouders te brengen, zie ik geen aanleiding of meerwaarde in het nu aanpassen van de Drinkwaterwet om de splitsing af te dwingen. Wel zal ik nagaan of, nadat Evides is afgesplitst, de mogelijkheid van middellijk aandeelhouderschap uit de Drinkwaterwet geschrapt kan worden, om nieuwe situaties met middellijk aandeelhouderschap te voorkomen.

¹ Andere uitzondering vormde de private NV Bronwaterleiding Doorn.

² Kamerstukken II, 2006–2007, 30895, nr. 9.